



Аль-Фараби и современность



IV Международные Фарабиевские чтения проходят в КазНУ им. аль-Фараби. Из года в год данное мероприятие получает все большую популярность и признание в мировой академической среде, многие зарубежные ученые принимают в нем участие.

По традиции чтения открыл Международный Фараби форум «Аль-Фараби и современность», организаторами которого выступили КазНУ и Национальная академия наук Казахстана. В мероприятии приняли участие известные казахстанские и зарубежные общественные деятели и ученые.

В приветственной речи ректор КазНУ Галым Мутанов отметил, что форум «Аль-Фараби и современность» стал международной диалоговой площадкой для обмена научными знаниями и опытом, идеями и мнениями по многим вопросам цивилизационного развития.

«Научно-инновационный проект КазНУ «Al-Farabi university – smart city», реализуемый в университете, является примером гармоничного сочетания технологической и духовно-нравственной платформы. Он нацелен на воспитание гармонично развитой личности с высокими профессиональными компетенциями, активной гражданской позицией и духовно-нравственным потенциалом», - подчеркнул Г. Мутанов выступая на форуме.

Поэт, писатель, государственный и общественный деятель Олжас Сулейменов уже четвертый год подряд является почетным участником форума. В своей речи он акцентировал внимание на том, что КазНУ достойно носит имя Великого мыслителя Абу Насыра аль-Фараби, все больше популяризирует его наследие на мировом уровне, активно вовлекая в этот процесс ученых и студентов из разных стран.

Свои поздравительные речи произнесли видные зарубежные ученые и общественные деятели: прозаик и драматург Анатолий Ким (Россия), доктор филологических наук Бадирахан Ахмедов (Азербайджан), профессор Университета «Нур-Мубарак» Ахмад Али (Египет), директор Тюркского совета Замин Алиев (Турция), руководитель Дагестанского Союза Писателей Могамед Ахмедов (Россия), профессор Каирского университета Сабри Абулфутух (Египет) и другие. Все они выразили заинтересованность в дальнейшем сотрудничестве и

продвижении идеи добродетельной цивилизации и общества Аль-Фараби.

Директор Института Востоковедения, академик Академии наук высшей школы Казахстана Абсаттар Дербисали и профессор Университета Огайо Джеймс Петрик выступили с докладами на тему «Добродетельный город, о котором мечтал Аль-Фараби» и «Аль-Фараби о добродетельном управлении». По ежегодной традиции за вклад в изучение наследия Аль-Фараби ученые были награждены юбилейными золотыми медалями КазНУ.

В рамках декады Международных Фарабиевских чтений по различным отраслям науки в университете проводятся научно-практические конференции, семинары и круглые столы. Так, на Международной конференции «Казахстан в новой глобальной реальности: идеи «Алаш» и «Мәңгілік Ел» обсуждались историко-духовные основы новой глобальной модернизации Казахстана, идея «Мәңгілік Ел», наследие и труды Е.Бекмаханова и многие другие актуальные вопросы. В торжественной обстановке состоялась презентация книги из серии «Өнегелі өмір» - «Төлеген Тәжібаев».

На конференции «Безопасность окружающей среды и здоровье. Безопасность веществ: реализация программных направлений ОЭСР», ученые медики и физики обсуждали пути решения экологических проблем, возможности использования наноматериалов в производстве товаров и изделий медицинского и бытового назначения. Факультет международных отношений провел круглый стол «Роль Казахстана в Совете безопасности ООН», где был проанализирован опыт сотрудничества Казахстана с Организацией Объединенных Наций в сфере безопасности, ядерного нераспространения, миграции, гуманитарных и многих других вопросах.

Всего в период Фарабиевских чтений запланировано провести более двадцати крупных научных мероприятий.

Соб. корр

Әлемнің екінші ұстазы атанған әл-Фараби ежелгі грек философиясы мен шығыс ілімдерін байланыстыра отырып, түркі дүниесінің «Мәңгілік ел» философиясының теориялық негіздемесін жасап берді.

«Алаш» және «Мәңгілік Ел»

«Мәңгілік ел» болу идеясын жүзеге асыру сонау түркі кезеңінен бастау алса, берісі Алаш зиялыларының тынымсыз күресімен сабақтасты. Халқымыздың асыл мұраты, ғасырлар бойғы арманына айналған Тәуелсіздік ұғымы – сонау Алаш тұлғаларының өнегесімен келген аманат. Тәуелсіздікпен бірге халқымыз Мәңгілік мақсатқа қол жеткізді. Осы орайда ардақты Алаш ұлыларын ардақтау мақсатында тарих, археология және этнология факультеті, Қазақстан тарихы кафедрасының ұйымдастыруымен 6 сәуірде IV халықаралық Фараби оқулары аясында «Қазақстанның жаңа жаһандық жаңғыруы: «Алаш» және «Мәңгілік Ел» идеялары» атты халықаралық ғылыми-теориялық және әдістемелік конференция болып өтті. Шараға отандық және шетелдік ғалымдар, оқытушы-профессорлар, докторанттар, магистранттар мен студенттер қатысты.

Жалғасы 3-бетте

КАКОЕ БУДУЩЕЕ ЖДЕТ ОТЕЧЕСТВЕННУЮ ЖУРНАЛИСТИКУ?

В конце прошлой недели представители СМИ, международных организаций и научного сообщества собрались на II Международную конференцию, организованную факультетом журналистики КазНУ имени аль-Фараби. Тема встречи - «Модели обучения международной журналистике в целях устойчивого развития». В рамках IV Международных Фарабиевских чтений, ежегодно проводимых КазНУ, при поддержке Кластерного Бюро ЮНЕСКО в Алматы, ОБСЕ, Фонда защиты свободы слова «Адил соз», «Фонда Тюрккоязычных журналистов», Международного центра журналистики «MediaNet» и Центра поддержки журналистов «Мінбер» ученые и журналисты обсудили современное состояние и перспективы развития мировой и отечественной журналистики.

Сегодня конструктивным образом изменились формы и контент передачи информации. Второе десятилетие XXI века отмечено глобализацией коммуникативистики, новыми технологическими вызовами и цифровой трансформацией медиасферы.

Молодежь меньше читает, уходит в интернет. Создается новая реальность. У каждого из нас появляется виртуальный двойник в соцсети. Участники конференции отметили, что на наших глазах происходит четвёртый этап технологической революции, слияние онлайн- и офлайн-сфер, появление кибер-физического мира.

Продолжение на 4-стр.

БҮГІНГІ САҢДА:

НОВЫЕ ГОРИЗОНТЫ СОТРУДНИЧЕСТВА



2-стр.

ТҮРКІСТАН ТӨРІНДЕГІ ДҮБІРЛІ ЖИҢ



5-бет

КҮЛКІ ДЕГЕН ДӘРҮМЕН!



8-бет

КОЛЛАБОРАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ БРЕНДОВ

КазНУ им. аль-Фараби подписал договор о сотрудничестве с Университетом Витовта Великого (Республика Литва). Ректоры вузов Галым Мутанов и Юозас Аугутис скрепили подписями соглашение о реализации программы двойного диплома магистерской программы по специальности «Биотехнология».



«Большая честь посетить сильный университет, который славится своими традициями и высокими достижениями. Мы приняли участие в IV Международных Фарабиевских чтениях, познакомились с профессорско-преподавательским составом университета. Форум «Аль-Фараби и современность» является уникальной платформой для современного научного диалога. Мы рады установить сотрудничество с ведущим вузом Казахстана», — сказал ректор Университета Витаутаса Великого Юозас Аугутис.

Согласно подписанному соглашению студентам двух вузов-партнеров стали доступны различные международные программы обмена по обширному спектру образовательных программ на английском языке. В ходе переговоров стороны пришли к взаимному согласию проводить исследования в области молекулярной биологии, генетики, экологии, биомедицины, биотехнологии, сельскохозяйственных наук. Также вести совместное руководство над диссертациями PhD докторантов, работать над научными проектами, объединить потенциал ученых для публикации статей, монографий и в ближайшем будущем организовать международную летнюю школу.

В знак уважения и дружбы делегация пригласила коллектив КазНУ стать почетными гостями на праздновании 100-летия независимости Литвы.

ПРЕСС-СЛУЖБА

НОВЫЕ ГОРИЗОНТЫ СОТРУДНИЧЕСТВА

На юридическом факультете Казахского национального университета состоялась встреча с представителями Университета Д. Дидро (Франция, Париж 7). На встрече приняли участие профессор Ф. Каде и декан юридического факультета КазНУ им.аль-Фараби, д.ю.н., профессор Д. Байдельдинов, заведующая кафедрой теории и истории государства и права, конституционного и административного права, д.ю.н., профессор Г. Усеинова.

В ходе встречи обсуждались разработка и реализация совместных образовательных программ с присвоением двойного диплома, совместная исследовательская деятельность, обмен студентами и преподавателями и взаимные научные стажировки.

В своем выступлении декан юридического факультета, д.ю.н., профессор Д.Л. Байдельдинов отметил, что в марте текущего года Делегация КазНУ им.аль-Фараби во главе с ректором академиком Г.М. Мутановым посетила Университет Сорбонна для ознакомления с возможностями и предложениями по кооперации в области науки и образования. 16 марта 2017 года между двумя вузами был подписан договор о двустороннем сотрудничестве. Университеты имеют уже опыт сотрудничества по реализации Летней школы по юриспруденции. Так, в июне 2016 года Университет Сорбонна (Университет Дидро) проводил Летнюю правовую школу для магистрантов юридического факультета КазНУ. Зарубежная стажировка прошла успешно, так как было найдено очень много материалов для диссертаций и получено много интересной информации из учебных занятий, проведенных преподавателями французского университета.

Из зарубежных гостей выступил профессор Филипп Каде, директор Департамента по учебной мобильности Университета Д.Дидро. В своем выступлении он отметил, что партнерство двух университетов развивается в русле межгосударственного и научного сотрудничества Франции и Казахстана. Между правовыми системами наших государств есть очень много общего. При написании Конституции Республики Казахстан 1995 года использовался опыт Конституции Франции 1958 года, где была предложена Президентская форма правления Генералом Де Голлем. Студенты Казахстана в рамках стажировки и обучения в Университете Сорбонна знакомятся с трудами французских мыслителей — Дидро, Монтескье, Руссо.

В целом участники встречи пришли к выводу, что задача высших учебных заведений Казахстана — предоставлять качественное образование, которое должно соответствовать международному уровню высшего образования.

Д.Л. БАЙДЕЛЬДИНОВ,
д.ю.н., профессор,
декан юридического факультета;
Д.А. ОСПАНОВА,
к.ю.н., доцент,
зам.заведующей кафедрой

11 сәуір күні ҚазҰУ және Касперский зертханасы арасындағы келісімге сәйкес, «Ақпараттық қауіпсіздік» орталығы «Kaspersky day» атты семинар-тренинг жүргізді. Іс-шараға 80-ге жуық оқытушы мен студент қатысты.

Kaspersky day

«Kaspersky day» семинарының басты тақырыбы — киберқауіпсіздік. Бұл өзекті мәселенің пәнаралық мағынасы да зор. Тренинг өзекті киберқауіптер жайындағы дәрістерден басталды. Дәріс спикері Касперский зертханасының оқу жүйесінің менеджері, ақпараттық қауіпсіздік саласының білікті маманы, М.В. Ломоносов атындағы ММУ және Н.Э. Баумана атындағы ММТУ-да көп жылдар бойы оқытушылық қызмет атқарған Юлия Кушлина тыңдаушыларға қызықты әрі пайдалы ақпарат берумен қатар, мотивациялық құрамына да көңіл бөлді. Ол IT және ақпараттық қауіпсіздік саласындағы жұмыстардың зор мүмкіндіктері жайында кеңінен әңгімелеп, өз ойымен бөлісті.

Дәріс барысында Kaspersky Interactive Protection Simulation (KIPS) атты іскерлік ойыны да қолданылды. Ойын барысында дәріскер студенттермен бизнес-кейстерді талқылап, ақпараттық қауіпсіздік бойынша есептердің шешу жолдарын табуға көмектесті. Сонымен қатар тренингте Касперский зертханасының техникалық эксперти Артур Пакулов та «Бағдармалық жабдықтамалардың қауіптерін талдау» атты дәріс оқыды.

Шара соңында дәріскерлер мен қатысушылар ақпараттық қауіпсіздік мамандығы бойынша студенттерді даярлаудың маңыздылығын атап өтті. Тренинг аясында факультетте «Ақпараттық қауіпсіздік: оқу бағдарламалары» атты дөңгелек үстел ұйымдастырылып, механика-математика факультеті мен Касперский зертханасының өкілдері биылғы оқу жылында студенттердің оқу пәндері мен оқытушылардың квалификациялық біліктілігін арттыру курстарын жүргізу жайын талқылады.

Шынар МҮСІРӘЛИЕВА,
механика-математика факультеті



РЕКТОРАТ

Бірегей білім ордасы

Кезекті ректорат мәжілісі ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтанов пен «Huawei Technologies Kazakhstan» ЖШС Бас директоры Хоу Таоның маңызды келісімге қол қоюмен басталып, ұлттық университеттің игі дәстүріне айналған шәкіртақылар табыстау рәсіміне ұласты.

Алматы қаласындағы ҚХР Бас Консулдығының Білім және мәдениет ісі жөніндегі Консулы Ван Цинпин қытайтану байқауында жеңіске жеткен шығыстану факультетінің студенттерін құттықтап, Ш. Аблеким мен А. Илипке Қытайда магистратура білім алу грантын табыстады. Ал қытайтану кафедрасының меңгерушісі Нәбижан Мұхамбетханұлы К. Мұқатай мен Б. Болатқа 100 мың және 70 мың теңге көлемінде, сондай-ақ шетелдік оқу орындары мен университет оқытушылары тағайындаған арнайы шәкіртақымен молекулалық биология және генетика кафедрасының меңгерушісі З.Айташева кафедраның 25 студентін, экономика кафедрасының меңгерушісі Г.Садыханова 4 студентті марапаттады. «Қазак университеті» баспа үйінің директоры А. Асан «Ұлы Жібек жолымен — 2017» атты халықаралық кітап және полиграфия көрмесінде баспаның жеткен жетістіктеріне шолу жасап, «Қазақстан тарихы бойынша үздік басылым» номинациясында озық шыққан «Қазақстан (Қазақ елі) тарихы» 4-томдық оқулығын әзірлеген тарих, археология және этнология факультетін жеңісімен құттықтап, марапаттады. Сонымен бірге, А. Асан Медеу Сәрсекеңің «Нокталанған тарихшы» кітабы «Үздік биографиялық басылым» және ҚазҰУ-дың «Үздік безендірілген стенд» номинациясы бойынша 1-орынға қол жеткізгендігін қуанышпен атап өтті.

Келелі кеңестің кезекті жанылығын Ғалым Мұтанов жария етті. Ол интеграция бойынша проректор қызметіне тағайындалған экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі Әзімхан Сатыбалдинды ректорат мүшелеріне таныстырды.

Күн тәртібіне сәйкес, кеңес ҚМК Ғылыми-зерттеу институттарының индикативтік жоспарының шекті көрсеткіштерінің орындалуы және QS WUR нұсқасы бойынша 200 үздік университет қатарына кіру жөніндегі Жол картасының орындалуы туралы хабарламаларға жалғасты. Эксперименттік және теориялық физика ҒЗИ директоры Олег Лавришевтің айтуынша, институт қызметкерлерінің рейтингті баспа беттерінде жарияланған ғылыми мақалаларының мөлшері жыл санап



артып келеді. Мәселен, 2015 жылға қарағанда 2016 жылы Scopus деректер базасындағы жарияланымдар 63-тен 83-ке, TR-да 53-тен 72-ге, ККСОН-да 99-дан 118-ге дейін өскен.

Жаңа химиялық технологиялар және материалдар ҒЗИ-ның директоры Сергей Калугин қазіргі таңда институттың қазақстандық және шетелдік біршама мекемелермен серіктестікке қол жеткізгенін хабарлады.

Ал Ғылыми-технологиялық парк директоры Әмірхан Темірбаевтың хабарламасында келтірілген мәліметтерге сүйенсек, ҚазҰУ технопаркінде 6 ғылыми зертханалар мен 25 стартап компаниялар қызмет атқарып келеді. Өз сөзінде Ә.Темірбаев екі жыл қатарынан өндірістік аймақтарға барып, 3 келісімге қол жеткізілгенін баяндады. Сондай-ақ, келісім жүргізу барысында технопарқтың барлық өтінімдері сараптаманың оң нәтижесін алған.

Стратегиялық даму орталығы процестік менеджмент секторының жетекшісі Гүлшат Минажеваның хабарламасында кафедралар мен факультеттердің шаруашылық есептегі орталықтары қызметінің мониторингін нақты көрсетілді. Сонымен қатар ол ұдайы жақсартудың Кайдзен стратегиясы бойынша келіп түскен ұсыныстарына толығырақ тоқталды.

Жазерке ҚАРАТАЕВА

ҒИБРАТҚА ТОЛЫ ҒҰМЫР

ҚазҰУ-да 5 сәуір күні IV халықаралық Фараби оқулары аясында белгілі психолог-ғалым, мемлекет және қоғам қайраткері Төлеген Тәжібаевқа арналып «Өнегелі өмір» сериясымен жарыққа шыққан кітаптың тұсаукесер рәсімі өтті.



ұстаздың қайраткерлік бейнесі, адамгершілігі мен артына қалдырған еңбектерінің маңыздылығына тоқталды. Жалпы психология, педагогика тақырыптарына арналған еңбектері жөнінде мол мағлұмат берді. Сондай-ақ шара барысында ғалымның өмірі мен еңбектерін зерттеп жүрген шәкірті Жолмұқан Төкеновтің еңбегі жоғары бағаланып, дәстүр бойынша ұлттық шапан жабылды.

Философия және саясаттану факультетінің деканы Әлия Масалимова Төлеген Тәжібаев еңбектерін насихаттау мақсатында факультетте атқарылып жатқан жұмыстарды баяндай келе, студенттерге 2010 жылдан бастап педагогика

және психология кафедрасы тағайындаған Төлеген Тәжібаев атындағы кезекті шәкіртақыларды табыстады. Биылғы ғалым атындағы демеулік шәкіртақыны докторант Жанерке Айдосова, 3-курс студенттері – Жадыра Бексейіт пен Гауһар Темірова иеленді.

«Өнегелі өмір» сериясы бойынша жарыққа шыққан кезекті 69 кітапта Төлеген Тәжібаев туралы алпысқа тарта мақала мен естелік, 100-ден астам фотосурет және мұрағат құжаттары, сонымен қатар өмірі мен қызметінің негізгі кезеңдері камтылып, шәкірттері мен әріптестерінің естеліктері берілген.

БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ

Фараби оқулары күнтізбесі

6-7 сәуірде IV халықаралық Фараби оқулары аясында биология және биотехнология факультетінің ұйымдастыруымен «Биотехнология, экология және физика-химиялық биологияның өзекті мәселелері» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті.

Шара шымылдығын ашқан факультет деканы Болатхан Заядан Фараби оқуларының маңыздылығын атап өтті. Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ профессоры Р. Берсімбаев өз баяндамасында ісік аурының өрбуіне қатысатын тұқымдар жөнінде мол мағлұмат берді. «Жаңа дәрі-дәрмектер шығарудағы клиникалық зерттеулердің рөлі» тақырыбында Клиникалық фармакология институтының директоры И. Құлмағамбетов жүйелі ой білдірді. Ал ҚазҰУ профессорлары – С. Абилов пен Т. Мұқашева ҚазҰУ-дағы генотоксикологиялық зерттеулердің дамуына тоқталды. Сондай-ақ, отандық және шетелдік профессорлар биология аспектілерінің жай-жапсарын баяндап, өз пікірлерін ортаға салды.

Шара академик Майя Шығаяваның рухына арналды.

7 сәуірде IV халықаралық Фараби оқулары аясында халықаралық қатынастар факультетінде ҚР-ның БҰҰ-ға мүше болуына 25 жыл толуына орай, «Қазақстан Республикасының БҰҰ Қауіпсіздік кеңесіндегі рөлі» атты ғылыми дөңгелек үстел өтті.

Шараға Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің, дипломатиялық корпус және халықаралық ұйымдардың өкілдері, қазақстандық жоғары оқу орындарының басшылары, ғалымдар және саясаттанушылар атсалысты. Қатысушылар Қазақстан Республикасының Біріккен ұлттар ұйымымен ынтымақтастық тәжірибесін, қауіпсіздік саласында ядролық қаруларды таратпау, көші-кон, гуманитарлық мәселелер және тағы басқа халықаралық ұйым қызметі аясындағы маңызды мәселелерді талқылады.

7 сәуірде IV халықаралық Фараби оқулары аясында «Қоғамдық денсаулық пен профилактикалық медицинаның заманауи мәселелері» атты ғылыми-тәжірибелік конференция өтті.

Конференция жұмысы қоршаған орта қауіпсіздігі және денсаулық, заттардың қауіпсіздігі: Экономикалық әріптестік және даму ұйымының бағдарламалық бағыттарын жүзеге асыру, балаларға арналған тауарлар қауіпсіздігі, дене шынықтыру және спорт, салауатты өмір салтының теориялық және тәжірибелік аспектілерін зерттеуге бағытталды. Шарада нано-бөлшектерді өндіруді зерттеу әдістерінің нәтижелері, олардың физикалық және химиялық қасиеттері және биологиялық тиімділігі, денсаулық сақтау өнімдері мен тұрмыстық бұйымдар тауарларын өндіруде наноматериалдарды қолдану мүмкіндіктерін бағалау, экологиялық мәселелерді шешу сұрақтары кеңінен талқыға түсті.

11 сәуірде IV халықаралық Фараби оқулары аясында Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың «XXI ғасырдағы тұрақты дамудың ғаламдық энергоэкологиялық стратегиясын» және «Жасыл көпір» бастамасын жүзеге асыруды қолдауға арналған «Жасыл көпір ұрпақтан-ұрпаққа» атты IV Халықаралық студенттік форумы басталды.

Форум студенттер мен жас ғалымдарды «жасыл экономика» үрдісін дамытуға тартуды, тұрақты дамуды қамтамасыз ететін және экологиялық бастамаларды орындау саласындағы студенттік ұйымдармен тәжірибе алмасу мен қарым-қатынасты нығайтуды мақсат етеді.

«Алаш» және «Мәңгілік Ел»



Конференция ҚазҰУ ректоры, академик Ғ. Мұтановтың құттықтау сөзімен ашылды. Факультет деканы М. Ноғайбаева оқыған құттықтауда ректор: «Бүгінгі конференцияда алаш қайраткерлерінің ел үшін жасаған қызметтері, олардың ұлттық идеяға адалдығы, «Алаш» идеясы мен «Мәңгілік Ел» идеясы арасындағы тарихи әрі рухани сабақтастық мәселелері көтеріліп, тың тұжырымдар айтылады деп ойлаймын», – деп, аталған шара жұмысының жемісті болуына сенім артты.

Пленарлық мәжілісте Ақжол демократиялық партиясы төрағасының орынбасары, жазушы Қазыбек Иса, т.ғ.д., профессор М.К. Қойгелдиев, Ш.Уәлиханов атындағы тарих және этнология институтының директоры, т.ғ.д., профессор Х.М. Әбжанов, ҚР ҰҒА құрметті академигі, Орталық Азиядағы дәстүрлі өркениеттерді зерделеудің республикалық ғылыми-зерттеу орталығының директоры, т.ғ.д., профессор Т.О. Омарбеков, Халықаралық түрік әлемі мәдениет қорының стратегиялық зерттеулер комитетінің төрағасы, ф.ғ.д., профессор Ислам Жеменей, қытайтану кафедрасының менгерушісі, т.ғ.д., профессор Н. Мұқаметханұлы, Қазақстан тарихы кафедрасының менгерушісі, ҚР ҰҒА

корр.-мүшесі, т.ғ.д., профессор Б.Б. Кәрібаев және Египет Араб республикасының Аль-Азхар университетінің қауымдастырылған профессорлары – Ахмад Али Хасан Махмуд пен Мадих Абдулла Абделжауад Хасан баяндама жасады.

Ғалымдар өз баяндамаларында Алаш қозғалысы жетекшілерінің таптық тар саяси шеңбермен шектелмей, ұлттық мемлекет құру мұратын әйгілі 1905 жылғы патша билігіне қарсы петицияны ұйымдастырудан бастап, Алаштың жалпықазақтық съездеріне дейінгі аралықта қазақ жерін талаған ресейлік отаршылдық жүйені құрту, патшалық билікті жою, монархиялық басқаруды республикамен алмастыру, Ресей құрамында болса да өзгелермен терезесі тең автономияға ие болу арқылы саяси жүйені түбірімен өзгертуге бағытталған асқак саяси идеяны ұстанғандығы туралы пікірлерімен бөлісті. Тың деректер негізінде ғалымдар Алаш қайраткерлерінің сол кезеңдегі қоғамдық санада ақиқат жол болып көрінген тап күресін мүмкіндігінше қантөггіссіз, бейбіт жүзеге асыру жолдарын ұсынғандығы жайлы айтты.

Қазақ халқының тарихында Алаш қайраткерлерінің алар орны ерекше. Олар өз

ұлтының бостандығы жолында басын бәйгеге тіккен, туған елін отаршылдықтың бұғауынан босатып, тәуелсіз мемлекет құру жолында соңғы демі қалғанша күрескен озық ойлы, көзі ашық, қазақтың маңдайалды азаматтары еді. Олар өркениетті елдердің дәстүрімен партия құрып, күресті саяси жолмен жүргізді. Алаш партиясы ұлттық саяси күш ретінде Алашорда үкіметін құрып және Алаш автономиясын жариялап, тәуелсіз қазақ мемлекетін құруды көкседі. Олардың идеялық мұрасы саяси санасы толыққан, тәуелсіздік идеясын ту еткен бүгінгі ұрпаққа аманат, атқарған ерен істері өнегелі өсиет болып табылады. Алаш қайраткерлерінің өз заманында жасаған жоспар-бағдарламасы бүгінгі тәуелсіз қазақ елін басқару, дамытып-өркендетуге, яғни жаңа дәуірге лайықты жасалған еді. Ұлтының біртуар азаматтары қазақ халқы тәуелсіздік алған жағдайда елді қалай басқарып, дамыту, ішкі-сыртқы саясатты жүргізудегі көрші мемлекеттермен бейбіт қарым-қатынаста болу жолдарын нұсқап, көрсетіп берген болатын. Кешегі өткен кеңестік дәуірде тарихы тереңде жатқан қазақ елін жоққа шығаруға бағытталған әрекеттерге тойтарыс беріліп, «қазақ жері» деген ұғымның сақталып қалу жолында ерен еңбектер атқарылды.

Алаш идеясы, Алаш қозғалысы әлі де таразылайтын тың тақырып. Әлі де оның қайраткерлері толықтай зерделеніп болған жоқ. Алаш идеясын жүзеге асыруда оның көсемдері тың серпіліс, жаңа тыныс әкеліп, өз әрекеттері арқылы Алаш идеясының өміршеңдігі ұрпақтар сабақтастығында екенін ұғындырып кетті. Осы құндылықты өскелең ұрпаққа насихаттау, Алаш идеясының «Мәңгілік ел» идеясымен үндестігін, Алаш қайраткерлерінің саяси-қоғамдық және мәдени-ағартушылық қызметтерін, олардың рухани мұралары мен рухын жастардың санасына сіңіруде конференцияның атқарған рөлі зор. Ардақты Алаш зиялылары халық жадынан мәңгі өшпек емес.

Г. ҚОЗҒАМБАЕВА,

Қазақстан тарихы кафедрасының доценті

Продолжение. Начало на 1 стр.

КАКОЕ БУДУЩЕЕ ЖДЕТ ОТЕЧЕСТВЕННУЮ ЖУРНАЛИСТИКУ?



Наступает эра всеобщей подключенности к интернету, стремительно распространяются сенсорные устройства. Каждая минута в новом интернет-мире — это миллионы электронных писем, сообщений WhatsApp, просмотров видео и поисковых запросов.

Все это влияет на процесс образования. Как отметил декан факультета журналистики Сагатбек Медеубек, «необходимо аккумулировать усилия ученых и практиков журналистики, создать разумный симбиоз мирового опыта и отечественных методик для определения новой модели журналистского образования в Казахстане, учитывающей необходимость внедрения междисциплинарных подходов, игровых форм, цифровых инноваций в образование».

В этой связи заведующая кафедрой ЮНЕСКО, международной журналистики и медиа в обществе КазНУ имени аль-Фараби, д.филол.н., профессор Н.Т. Шынгысова выразила надежду на участие всех заинтересованных сторон в улучшении журналистского образования: «Наш университет делает очень много для актуализации учебных программ, проведена их полная модернизация в соответствии с образовательными программами TOP-100 университетов мира. Внедрено STEM-образование, компетентностный подход на основе модульного принципа обучения, междисциплинарное и проблемно-ориентированное обучение. Более 90 % программ университета аккредитованы международными агентствами, реализуется более 50 программ двойного диплома с ведущими зарубежными вузами».

Важность подготовки качественных профессионалов для журналистики Казахстана отметил Заслуженный деятель культуры РК, Генеральный директор ТОО «Қазақ газеттері» Жумабек Кенжалин. Он выразил надежду на сохранение достоинств отечественной сферы образования с неизменным присутствием духовной нравственной основы в труде работников сферы медиа. Еще в прошлом столетии казахские издания «Айкап», «Қазақ», «Дала уәләятынын газеті» обсуждали вопросы международных отношений, взаимодействия культур, исполняя важную миссию — обучение населения. И сегодня надо активнее использовать в качестве баз практик, лабораторных занятий — редакции известных журналов «Ақиқат» и «Мысль». Надо усиливать заинтересованность действующих журналистов в воспитании подрастающего поколения.

На взаимосвязь журналистики, образования и устойчивого развития государства обратил внимание участник конференции специалист программы Коммуникации и информации Кластерного Бюро ЮНЕСКО в Алматы Сергей Карпов: «Казахстан принял стратегическую программу 2050, Нурлыжол и 5 институциональных реформ, что непосредственно реализовано в программе действий ООН в РК «Партнерство в целях развития» (PFD) до 2020 года. КазНУ взял на себя лидерство в академическом влиянии, став UNAI-хабом в области устойчивого развития, и координирует работу 20 вузов в Казахстане, а также содействует 3500 вузам по всему миру. С 2010 года Бюро ЮНЕСКО в Алматы внедряет в вузах региона модель учебной программы ЮНЕСКО для учреждений образования и курсов повышения квалификации системы средств информации. В этом процессе задействовано свыше 30 высших учебных заведений неправительственных организаций, специализирующихся в развитии человеческого потенциала средств информации. Базовая учебная программа переведена на русский и казахский языки, изначально была нацелена на журналистику развития и начиная с 2016 года на коммуникацию в целях устойчивого развития».

Национальный координатор по политическим вопросам и вопросам СМИ, Офис программ ОБСЕ в Астане, Мария Дубовицкая согласилась с коллегой, рассказала о роли ОБСЕ в поддержке казахстанских журналистов: «Офис программ ОБСЕ в Астане активно поддерживает диалоговые площадки по обсуждению наиболее актуальных вопросов по развитию медиа, в частности по вопросам развития цифрового вещания, государственного финансирования СМИ, медийного законодательства. В частности, Центральноазиатский форум о развитии интернета, который будет проводиться в этом году уже в восьмой раз, нам думается, стал одним из брендов использования новейших информационно-коммуникационных технологий в Центральной Азии. Офис также поддерживает тренинги и семинары, посвященные вопросам повышения эффективности работы пресс-служб судов и правоохранительных органов и их взаимодействия с журналистским корпусом, по вопросам предотвращения языка ненависти в интернете, развитие судебной и дата журналистики (data journalism)». Мария также заметила, что «Блогеры расширили традиционную область журналистики

за счет «гражданского репортажа», а «стриминговое» телевидение (трансляция мультимедийного контента через Интернет в режиме реального времени — авт) сделало всех нас непосредственными наблюдателями ключевых событий, что позволило нам самим формировать мнение о происходящем».

Большой интерес участников конференции вызвало также выступление Президента Фонда тюркоязычных журналистов Назии Жоямергенқызы, которая отметила необходимость согласованных действий в сфере образования, роль казахской журналистики в становлении отечественной медиасферы.

Координатор Медийной программы Фонда Сорос Алия Шарипбаева обратила внимание присутствующих на необходимость укрепления профессиональных стандартов и правовой грамотности журналистов Казахстана. Презентуя программу «iMedia Project», Алия рассказала о необходимости формирования новых компетенций и навыков у студентов факультетов журналистики. Сегодня они должны уметь создавать качественный аудио, видеоконтент для различных мультимедийных платформ; готовить интерактивную графику, Веб-дизайн, HTML и CSS; доставлять мультимедийный контент через мобильные устройства; ориентироваться в медиапредпринимательстве и многое другое.

На коренные изменение в специфике обучения журналистов также обратил внимание Директор Международного центра журналистики «MediaNet» Адия Джалилов. «Мы живем в эпоху тотального информационного шума. Ее еще называют эпоха постправды. В информационной среде засилье фейков, фальсификации данных, манипуляции статистическими данными и т.д. И второй момент, мы находимся в мире иллюзий, мы выпускаем газеты и журналы, которые не будут читать наши дети. Надо думать, как быть постоянно актуальным. Мы знаем отечественного блогера, у которого более 11 миллионов подписчиков. Таким охватом не может похвастаться ни один телевизионный канал в Казахстане. Не говоря уже о газетах. Мы должны понимать, что блогеры сегодня формируют сознание нашей молодежи, которая завтра будет управлять страной. Хочу, в этой связи призвать нас всех, объединившись, делать для наших детей интересные и актуальные обучающие программы, чтобы это было интересно и актуально».

О необходимости защищать журналистов и

помогать им в трудные моменты расследований или конфликтов с различными структурами говорила эксперт международного фонда защиты свободы слова «Адил соз» Галия Аженова. «Наш фонд много сил тратит на обучение журналистов, повышение их правовой грамотности. Надо понимать, что жесткое отношение к журналистам — не гарантия успеха. Жестокость наказания не делает людей более нравственными. Она их ожесточает». Эксперт также отметила важность работы над законопроектом по СМИ. Выразила тревогу некоторыми поправками, которые значительно затрудняют работу журналистов. Например, «требование предоставить ответ на претензию или опровержение в течение трех дней. При таком подходе нет времени даже на исследование ситуации. Есть также трудности с определением срока исковой давности по делам о защите чести и достоинстве. Эти дела по закону не имеют срока давности. Прошло 25 лет, уже и газеты такой нет, название другое, страна другая. А человек вдруг решил подать в суд, наказать журналиста. И закон разрешает такие вещи».

Своим видением проблем, собственным опытом и методиками поделились преподаватели вузов: Гульнар Асанбаева, Багиля Ахатова (КазУМОиМЯ), Салтанат Кажимуратова (КИМЕП). Ученые отметили необходимость смены обучающих методов, уход в историю целого ряда профессий, актуализацию игровых форм обучения.

Ценные наблюдения о состоянии дел в отечественных СМИ высказали главные редакторы ряда изданий: Жулдыз Абдилда (газета «Ұлан»), Бекжан Аширбаев (газета «Заң»), Заря Жуманова (журнал «Мектеп Мерейі. Гордость Школы»), Батима Кабдолданова (PR-менеджер, журнал «Гүлстан»).

Встреча получилась интересная, полезная и не уложилась в запланированные временные рамки. Многие вопросы вызвали бурную дискуссию. Что-то еще предстоит переосмыслить, понять векторы инноваций, увидеть надежду на возрождение основных журналистских ценностей. Сегодня и журналистам, и не журналистам понятно, что в цеху работников СМИ накопилась масса проблем, которые надо решать. Не может сфера образования развиваться самостоятельно от практики. Нужен крепкий союз и деятельное сотрудничество вуза и практической журналистики.

Елена ДУДИНОВА

Ұстазы жақсының, ұстамы жақсы

Дамыған отыз елдің қатарына ілінеміз деп алдына мақсат қойып отырған іргесі мықты мемлекет болашағының жарқын болуына әрбір азамат өз үлесін қосу керек. Ел ертеңінің елеулі болуы білімді ұрпақтың өншісінде екені бәрімізге аян. Жас ұрпақ бойына білімді сіңіріп қана қоймай, оны тиімді жұмсай білу жолдарын үйрену қажет. Ал баланың тәлімді, тәрбиелі болуы алдымен отбасына, екінші ұстаздар қауымына байланысты.

Кезінде педагогика ғылымы және оның адам туралы ғылымдар жүйесіндегі орны, жоғары білім берудің қазіргі парадигмасы, қазіргі заман оқыту технологияларының теориялық-әдіснамалық негіздері т.б. тақырыптар мен «құзыреттілік», «дидактика», «тәрбие теориясы», «Болон процесі» сынды көптеген ұғым-түсініктермен танысып, айтылған нәрселерді көкейімізге мықтап ұға білдік. Сонымен қатар педагогиканың тек ғылым жүйесінде ғана емес, күнделікті отбасылық өмірге де қажетті екенін түсіндік.

Шәкірт болашағына жарқын сәуле түсіре білген Роза Садыққызының бойында ұстазға тән шеберліктің бар түрі кездеседі. Дәріс беру мен семинар сабақ өткізуде ұстазымыз ерекше талапшыл. Тәрбие мен тәртіп бар жерде білімнің де терең болатындығын үнемі қайталап отыратын ол өзінің мол тәжірибелігімен сабақты өте қызықты және асқан шеберлікпен жүргізетін.

Сабақты теория жүзінде ұғыну бөлек те, оны тәжірибеде іске асыра білу тіптен бөлек.



Оның үстіне ғаламторы күн сайын дамып жатқан қоғамда студент алдында дәріс оқып, семинар сабақ жүргізу оңай емес. Заманға сай

жан-жақты дамыған жастардың алдында сөз сөйлеп, оқыту формасы мен әдіс-тәсілдерін ұйымдастыру, сонымен қатар олардың назарын өзіне аудара білу, сабақты жүргізу тәсілдерін ойлап табу – нағыз маманның ісі. Сондықтан да жана оқытушының заманына сай маман иесі болу керектігін үйреткен Роза Садыққызының бізге берген көмегі мол. Сабақ барысында көзбен көріп, көкейге түйгенімізді педагогикалық тәжірибеде қолдана білдік. Бастапқы кезде студент алдында дәріс оқып, семинар жүргізген сәтте бойымызда қобалжудың болғаны анық. Дегенмен де ұстазымыздың үйреткен амал-тәсілдерін пайдалана отырып, біз де өзімізді жігерлендіруді үйрендік. Болашақта Роза Садыққызындай ұлағатты ұстаздардың берген білімін тек жақсылық жолында жұмсай білеміз деген сенімдемін.

Дина МҰРАТӘЛИЕВА,

*филология және әлем тілдері факультетінің
2-курс магистранты*

Двудипломное ОБРАЗОВАНИЕ

В рамках реализации договора о двудипломном образовании между НИУ «Белгородский государственный университет» и Казахским национальным университетом им. аль-Фараби состоялся визит доктора социологических наук, профессора И.С. Шаповаловой.

Целью визита явилось согласование мероприятий совместной образовательной программы магистратуры «Социология» и «Социология бизнеса».

Обмен мнениями в рамках дискуссии показал важность и эффективность сотрудничества, в результате которых стороны пришли к следующим договоренностям: участие в опросах национальных и международных рейтинговых агентств в целях повышения академической репутации и узнаваемости вузов-партнеров в международном научно-образовательном пространстве. Обе стороны подтвердили согласие на участие в опросах по оценке деятельности вузов при поступлении соответствующих запросов из различных рейтинговых агентств.

В ходе встречи стороны пришли к мнению, о необходимости реализации совместных образовательных программ и согласования планов совместных исследований с последующей публикацией полученных результатов. Также ученые договорились о проведении совместных исследований в области молодежного экстремизма, корпоративной солидарности, национальной идентичности,

проблем молодежи, солидаризации общества. Результаты исследования будут размещены в совместных монографиях коллективов (индексированных в РИНЦ), совместных статьях, публикуемых в журналах, индексируемых в РИНЦ, Scopus, WoS. Также была обсуждена возможность и принято решение о включении сравнительного международного компонента в исследования выпускных квалификационных работ бакалавров и магистров по направлению подготовки, а также докторантов PhD.

Также стороны обсудили возможность создания совместной международной лаборатории социологии молодежи на базе одноименных лабораторий Центров социологических исследований вузов-партнеров. Лаборатория будет реализовывать совместные международные исследования молодежных проблем и осуществлять интеграцию молодежи двух стран.

Мира МАУЛЬШАРИФ,
к.с.н., кафедра социологии и социальной работы

Жуырда Түркістан қаласында биыл шаһардың түркі әлемінің мәдени астанасы атануына орай халықаралық деңгейде ауқымды шаралар ұйымдастырылды. Оның аясында түркі әлемінің белді ғалымдары бас қосқан «Түркістан және түркология» атты халықаралық ғылыми-теориялық конференция өтті. Қ.А. Яссауи атындағы халықаралық қазақ-түрік университетінде өткен алқалы жиынға ҚазҰУ профессоры, белгілі тарихшы-ғалым, ҚР ҰҒА Құрметті академигі Қ.Т. Жұмағұлов қатысып, «Римдегі Bibliotheca Apostolica Vaticana қорларындағы түркі әлемі тарихына қатысты латын тіліндегі деректер» атты баяндама жасады.

Түркістан төріндегі дубірлі жиын



Профессор манускриптері (қолжазбалары) көне, құндылығы жоғары, библиографиялық жағынан сирек кездесетін құжаттары бойынша Еуропада бірінші орын алатын Ватиканда, Ватиканның Апостол кітапханасының қорлары мен бөлімдерінде (Bibliotheca Apostolica Vaticana) біршама ғылыми ізденіс жүргізгендігін тілге тиек етті. Түркі әлемі – Ғұн империясы, Авар және Түркі қағанаттары тарихына және орта ғасырлар кезеңіндегі Қазақстан территориясындағы мемлекеттік және тайпалық бірлестіктерге қатысты анықтаған жаңа деректік мәліметтерді ұсынды. Қазақстан тарихы, түркі әлемі және Орталық Азия тарихы үшін Рим папалары мен Алтын Орда хандарының арасында жазылған хаттар ерекше құнды болып табылатындығын да ғалым айқын көрсетті.

Сондай-ақ баяндамада Ватикан кітапханасына, шығысқа – Орталық Азияға, Монғолия мен Қытайға барған еуропалық саяхатшылардың мәліметтеріне ерекше көңіл бөлінген. Бұл тарихи деректердің халықаралық қатынастар тарихына, шаруашылыққа, тұрмысқа, әлеуметтік-саяси қатынастарға, дін мен ділге қатысты құндылығы зор.

Қалқаман Тұрсынұлы түркологияның өзекті мәселелері ғылыми талқыға түскен жиында XIII ғасырдың басынан XV ғасырдың ортасына дейін Шығыс және Орталық Азияға саяхат жасаған 126 есімді анықтағанын айтты. Олардың басым бөлігі көпшілікке таныс емес. Мысалы: Balduin von Hennegau, Odorico da Pordenone, Isachus Venerio (Venier), Jacobus von Florenz, Paschalis Hispanus de Victoria, Gottifredo Morosini, Giovanni Querini және басқа да көптеген саяхатшылар мен миссионерлер.

Баяндамада сөз болған аталған бірегей мәліметтер Қазақстан қоғамын рухани-адамгершілік рухында тәрбиелеу үшін аса маңызды. Бұл латын тіліндегі мәліметтер Қазақстан тарихы, түркі әлемі, сонымен қатар дүние жүзі тарихы бойынша іргелі еңбектер жазу үшін қажетті деректік және ғылыми қорларды толықтыра түсті.

Айта кету керек, халықаралық конференцияда 8 мемлекет тарапынан ұсынылған 115 ғалымның баяндамасы жинақталып, қатысушыларға ұсынылды.

ӨЗ ТІЛШІМІЗДЕН

13 апреля в рамках Фарабиевских чтений пройдет конкурс инновационных проектов и студенческих бизнес-инкубаторов



Правовой статус

Национальному обществу Красного Полумесяца РК (НОКП РК) 5 марта 2017 года исполнилось 80 лет. Данная организация была создана на основе Женевских конвенций 1949 г. о защите жертв войны и дополнительных протоколов к ним 1977 г. Создание национального общества является обязанностью каждого государства-участника названных международных документов. В мирное время НОКП РК занимается оказанием помощи уязвимым слоям населения - жертвам стихийных бедствий, малообеспеченным слоям населения, одиноким пожилым людям, многодетным матерям, лицам, болеющим тяжелыми формами туберкулеза, СПИД и т.д.



**КРАСНЫЙ ПОЛУМЕСЯЦ
КАЗАХСТАНА**

На сегодняшний день правовой статус НОКП РК установлен Указом Президента РК от 17 апреля 1992 года, который уже морально устарел и нуждается в обновлении. В тексте Указа содержалось поручение Правительству РК разработать проект закона о НОКП РК и представить его Парламенту РК. Необходимость выполнения этого поручения стала побудительной причиной рабочей встречи руководства НОКП РК во главе с Президентом НОКП РК Е.К. Аргымбаевым, представителями международной организации "Центр по чрезвычайным ситуациям и снижению риска стихийных бедствий" во главе с руководителем Центра В.В. Петровым и депутатом Мажилиса Парламента РК И.В. Смирновой, которая состоялась 10 февраля 2017 г. На этой встрече в качестве юридического советника НОКП РК посчастливилось присутствовать и мне с докладом о юридических проблемах правового статуса НОКП РК. По итогам обсуждения всех аспектов существующей проблемы было принято решение подготовить концепцию и проект закона о НОКП РК для представления депутатскому корпусу Парламента РК.

Следует учесть, что среди функций НОКП РК значится и распространение знаний о международном гуманитарном праве. Реализация этой функции сближает НОКП РК и кафедру международного права КазНУ имени аль-Фараби и служит основой для многолетнего сотрудничества. Сегодня готовится к открытию научно-образовательный центр по международному гуманитарному праву и праву чрезвычайных ситуаций на базе кафедры международного права с участием как НОКП РК, так и такой международной организации, как Центр по чрезвычайным ситуациям и снижению риска стихийных бедствий. Планируется привлечь представителей этих организаций к учебному процессу в качестве работодателей и баз для практики студентов, внедрять соответствующие спецкурсы, проводить летние школы и др. мероприятия, которые лежат в русле той научно-образовательной политики, которую проводит КазНУ имени аль-Фараби во главе с ректором Г.М. Мутановым.

Сагынғали АЙДАРБАЕВ,
д.ю.н., юридический советник НОКП РК,
заведующий кафедрой международного права

Реальный конфессиональный мир Казахстана

Очередное заседание научного семинара кафедры социологии и социальной работы было посвящено обсуждению проблем институционализации казахстанской социологии религии. В качестве эксперта приглашена старший научный сотрудник Института философии, политологии и религиоведения Комитета наук МОН РК, доктор философских наук, профессор Бурова Елена Евгеньевна.

Цель семинара: овладение навыками и умением использовать гуманистические ценности мировых религий; методами измерения и реализации принципов социологии религии, научить слушателей осмыслению ситуаций и обстоятельств в религиозной сфере, адаптивному, алгоритмическому, междисциплинарному мышлению и на этой основе повышению межкультурной компетенции преподавателей в делах религии.

На научном семинаре эксперт и выступившие профессора отметили, что в Казахстане сегодня сложился реальный межконфессиональный мир. Суверенному Казахстану удалось сохранить и институционализировать наследие толерантности, продолжить этот уникальный диалог. В столице Астане регулярно проводятся Съезды лидеров мировых и традиционных религий, которые укрепляют взаимопонимание и взаимодействие конфессий, служат мостом между религиозными институтами и международными структурами. Казахстан последовательно выступает с консолидирующей повесткой дня для мирового общества. 31 марта 2016 года Президент РК Нурсултан Назарбаев обратился к мировому сообществу с манифестом «Мир. XXI век», который сегодня приобрел статус официального документа двух основных органов ООН – Генеральной Ассамблеи и Совета Безопасности.

Ораторы отмечали, что все мировые религии основаны на фундаментальных гуманистических ценностях, которые имеют непреходящее общечеловеческое значение. Их духовные лидеры неизменно призывают верующих к милосердию, справедливости, толерантности, воспитанию подрастающего поколения на высоких идеалах добра и уважения друг друга. Этому способствует недавно созданное Министерство по делам религии и гражданского общества.



Фото: Kazgazeta.kz

Взаимодействие конфессий способствует пониманию того, что международный терроризм сегодня приобрел принципиально новые качества. При этом террористические акты зачастую прикрываются религиозными лозунгами. Борьба с этим злом – это дело всего мирового сообщества. Ответственность в противостоянии терроризму должны взять на себя прежде всего наиболее видные и влиятельные представители общественности, интеллектуально образованные личности, религиозные деятели и парламентарии. К сожалению, однозначного и всеобъемлющего решения данной проблемы пока нет. Реальный конфессиональный мир способствует наращиванию совместных усилий в поиске достойного ответа на эту глобальную угрозу.

Участники семинара предлагали практические меры, усиливающие основные функции религии, как идентификация, мировоззренческая, компенсаторная, коммуникативная, регулятивная, интегративная, политическая, культурная, дезинтегрирующая. В тоже время в структуре религии социология укрепляет такие компоненты, как религиозное сознание, религиозная деятельность и религиозная организация.

Социология религии, будучи частью социологии, является одной из многих специальных научных дисциплин, предметом которых является религия. Социология религии связана с научным религиоведением.

В Казахстане все более частными становятся споры, вызванные противоречиями между ростом количества верующих в стране, их стремлением неукоснительно следовать религиозным нормам, с одной стороны,

и светским характером государства – с другой. Поэтому участники семинара свои мысли ориентировали на их разрешение и высказывали идеи о возможном компромиссе. На семинаре поднимались и вопросы о том, должно ли светское государство подстраиваться под религиозные потребности граждан. Участники утверждают, что в посещении мечети преподавателями и студентами (в том числе и во время жума-намаза) нет ничего предосудительного, если оно не наносит ущерба аудиторным занятиям университета. Преподаватели признают, что религия, стимулируя своими специфическими средствами учебную деятельность студентов, создает в то же время соответствующий нравственный фон, формирует образовательную этику и нравственные нормы. В Казахстане можно отметить две позиции, характерные для большинства граждан: религиозный секуляризм – сочетающий веру в Бога с признанием светских ценностей; атеистический секуляризм – сочетающий неверие в Бога с признанием религиозных ценностей.

Государству следует не подстраиваться, а приспособить светское государство и общество в целом к уважению как религиозных, так и светских ценностей, способствуя тем самым формированию толерантного сознания.

Авторитет и престиж государства в глазах наших граждан в большей степени зависят от его способности поддерживать мир и согласие на земле Казахстана.

Ссылаясь на свои фундаментальные труды, эксперт подчеркивает, что социология религии является объективным и отличается от идеологического, которое предполагает либо позитивную, либо негативную ее оценку. Е.Е. Бурова делает акцент инновационных на современных методах изучения и преподавания предмета социологии религии, обратив особое внимание на знание, понимание, анализ, синтез, оценивание и критическое мышление феномена религиозности в современном Казахстане.

В заключение эксперт, изложив основные методы социологии религии, отметила, что социолог использует для анализа религии опрос и статистический анализ; наблюдение и эксперимент; кросс-культурный сравнительный анализ; анализ письменных источников, исторических документов, контент анализ.

К.У. БИЕКЕНОВ,
д.соц.н., профессор кафедры социологии и социальной работы



Фото: Вечерняя Астана

Магистратура: жарқын келешек кепілі

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың халықаралық қатынастар факультетінде «Халықаралық қатынастар» мамандығы бойынша магистранттар даярлау жоғары білім беру үдерісінің барлық талап-тілектеріне сай жүргізілуде.

елде ғана емес, шетелдерге де кеңінен танымал ғалым-профессорлар дәріс оқып, жетекшілік етеді. Атап өтсек, Тәуелсіз Қазақстанның алғашқы сыртқы істер министрі және еліміздің БҰҰ-дағы тұрақты өкілі болған белгілі дипломат, т.ғ.д., профессор Ақмарал Арыстанбекова, факультеттің ғылыми негізін қалыптастырушылардың бірі, т.ғ.д., профессор Құралай Байзақова, «Халықаралық қатынастар» мамандығының американдық бағытын қалыптастырып, мамандық оқытылатын кафедраны бірнеше жыл басқарған белгілі ғалым, т.ғ.д., профессор Фатима Кукеева, мамандықтың еуропалық бағытын нығайтып, жапондық және үнділік зерттеушілермен тығыз байланыс орнатуда магистранттардың академиялық ұтқырлығын үйлестіруге үлес қосып жүрген, т.ғ.д., профессор Мара Губайдуллина, факультеттегі магистратурада білім берудің негізін қалаушылардың бірі, аймақтану кафедрасын бірнеше жылдар басқарған, т.ғ.д., профессор Клара Мақашева және т.б. Магистранттар кафедра менгерушісі, т.ғ.к., доцент Ермек Чукубаев жетекшілік ететін «Талейран» дипломатиялық-танымдылық клубының жұмысына да белсене қатысады.

Факультет жанындағы ғылыми-зерттеу орталықтары магистранттарға ғылыми-зерттеу жұмыстарын даярлаудың және оны апробациядан өткізудің орталығы ғана емес, келешектегі сараптамалық және дипломатиялық қызметтерін ғылыммен ұштастырудың да мектебі іспетті. Факультет ғалымдарының ғылыми байланысының мүмкіндіктері және тараптануының арқасында



магистранттарға университет шақыртуымен келген шетел ғалымдары дәрістерінің де берері мол. Мысалы, НАТО жөніндегі ақпараттық ресурстар орталығы ұйымдастырған «НАТО-ның Орталық Азиядағы серіктестерімен ынтымақтастағы» тақырыбы бойынша Орталық Азиядағы НАТО кеңсесінің басшысы Р. Пульизи ханыммен дәріс-кеңес, Американдық және демократиялық зерттеулердің ресурстық орталығының ұйымдастыруымен американдық атакты халықаралық қатынастанушы Федерик Старрмен болған кездесу-дәрістер магистранттарға ғана емес, факультет ғалымдарына да пайдалы болды. Еуропалық ақпараттар орталығының ұйымдастыруымен Еуропалық сыртқы байланыс қызметінің

Орталық Азия Басқармасының (ЕСВС) бастығы Тойво Клаар мырзаның дәрісінің де табысты өткенін айта кету орынды. Сол шараның аясында Алматы ЖОО студенттері арасында «Қазақстан және Еуропалық Одақ: шынайылық, болжам және үміт» тақырыбында өткен сайыста магистрант К.Сейфуллинаның ғылыми эссесі жеңімпаз атанған еді.

Сондай-ақ факультет жұмыс берушілер ұйымдастыратын ғылыми-халықаралық конференциялар, байқаулар және тағы да басқа атаулы шараларға магистранттарды үнемі тартып отырады. Алматы қаласындағы ҚР СІМ өкілділігі өткізетін теле-көпір, ҚР Тұңғыш Президенті қоры жанындағы Саясат және әлемдік экономика институты және ҚР стратегиялық зерттеулер институты өткізетін ғылыми шараларға магистранттардың қатысуы аса белсенді. Мамандық түлектері отандық ЖОО-мен қатар, шетелдерде де халықаралық бағдарламалар мүмкіндігін пайдаланып, ғылыммен айналысуда. Мысалы, президенттік «Болашақ» шәкіртақысының иегерлері – Ж. Арынов – Ұлыбританияда, А. Абитбеков АҚШ-та докторантурада білімдерін жалғастыруда.

Еліміздің әлемдік қауымдастықтағы қазіргі беделі мен қадамын нығайтуға мемлекеттің елдігін қалыптастыруға үлес қосатын болашақ сапалы мамандардың өз үлесін қосары анық.

Л.Т. ИСОВА,

*мамандық бойынша үйлестіруші,
халықаралық қатынастар және
әлемдік экономика кафедрасының доценті,
т.ғ.к.*

Пәндік олимпиада

Күлімдеген көктем күнімен бірге жеке сала өкілдерін қайта қауыштырып, республикалық студенттік пәндік олимпиада өтті. «Мәдениеттану» мамандығы бойынша өткен шараға республикамыздың әр аймағынан 9 топ қатысты.



және қоғамдық жұмыстарға белсене қатысу біліктілігін арттыру, дәстүрлі мәдениетіміздің рухани және материалдық құндылықтарын сараптай отырып, тани білуге үйрету – бүгінгі қоғамның басты міндеттерінің бірі болып отыр. Осы мақсатты көздеген олимпиада «Мәдениеттану: кеше, бүгін, ертең» деп аталды.

Олимпиаданың I кезеңінде «Қазақтың салт-дәстүрлер» тақырыбына алдын ала дайындалған еркін формадағы таныстыру болса, II теориялық кезең – «Менің білімімнің көкжиегі» деп аталды. Бұл кезеңде топтар мәдениеттанулық теорияларға, берілген авторлардың еңбектері мен тақырыптарға жан-жақты, толыққанды, ғылыми негізделген түсінік беруі тиіс болды. III теориялық кезең – «Болашақ – жастардың көзқарасымен» жастардың инновациялық жобалары бағаланды. Команданың инновациялық start-up жобасын таныстыру талап етілді.

Қатысушы топтар өнер, білім мен тапқырлықты қатар алып жүретін, жарқын болашақтың жалынды жастары екендіктерін көрсете білді. Олардың арасынан ҚазҰУ-дың «Мәдениеттану» мамандығы студенттерінен құрылған «Харизма» тобы суырылып алға шығып, жеңімпаз атанды.

Әлия ӨМІРБЕКОВА,
*дінтану және мәдениеттану кафедрасының
доценті, филос.ғ.к.*

Тарих, археология және этнология факультетінің 1-курс студенттері қатысуымен жуырда «ҚазҰУ студенті оқуға тиіс 100 кітап» жобасы аясында Конфуций ілімін талқылауға арналған тәрбиелік іс-шара өтті. Студенттер Конфуций өмірінде болған оқиғаларға, оның артында қалған нақыл сөздерге талдау жасап, өз білімдері мен пікірлерін ортаға салды.

Конфуций іліміне арналды



Әлемдік философиямен бірге әлемдік тарихта адамгершілік пен адами құндылықтарды, үлкен мен кіші арасындағы ізгілікті, мемлекетті басқарудағы принциптерді әділ жолмен саралаған, өзінің философиялық ілімін тұжырымдаған Конфуцийдің рөлі ерекше болып табылады. Ол адамгершілік мәселелерін бірінші кезекке қойған. Ойшыл былай дейді: «Адам үшін адамгершілік от пен судан да маңызды нәрсе». Конфуцийдің пікірінше, адамгершілікке ұмтылудың өзі игілік саналады: «Адамгершілікке қарай ұмтылудың өзі жамандықтан құтқарады».

Конфуций Қытайда алғашқы жеке мектептің, оның үстіне сол немесе басқа ғылым мен өнер оқытылған мектептің ғана емес, адам мінездерін тәрбиелеу мектебінің

негізін қалаушы болды. Өзінің ілімін қалыптастырған мектебінде шәкірттеріне білім берумен де айналысты.

Жастар Конфуций ілімдері жайлы білімдерін пайдалана отырып, бүгінгі күн тұрғысынан талдау жасады. Олар Конфуцийдің адамгершілікке үндеген нақыл сөздерін есте сақтап, викториналық сұрақтарға белсене жауап берді. Мұндай шаралардың студенттерді ұлы адамдардың өмірі мен шығармашылығын оқып үйренуге баулуға, білімді бағалай білуге, өнер-білімге, инабаттылыққа, адамгершілікке тәрбиелеуге тигізер ықпалы зор деп білеміз.

Л.М. МАХАЖАНОВА,
шет тілдері кафедрасының аға оқытушысы

ЖЕМІСТІ ҮНТІМАҚТАСТЫҚ ЖАЛҒАСА БЕРМЕК

Жақында Түркістан қаласында Қ.А. Яссауи атындағы халқаралық қазақ-түрік университеті жанындағы Археологиялық ғылыми-зерттеу орталығының 20 жылдық мерейтойына арналған «Түркістан аймағындағы археологиялық ескерткіштердің сабақтастығы» тақырыбында халықаралық конференция өтті. Қазақстан, Түркия, Ресей және Өзбекстанның белгілі археолог-ғалымдары қатысқан шараға ҚазҰУ-дың тарих, археология және этнология факультеті, археология, этнология және музеология кафедрасының бірқатар оқытушы-профессорлары – М. Елеуов, Г. Омаров, Д. Талеев, Е. Ақымбек, Р. Жұматаев қатысып қайтты.



Жұмыстарға шолу жасады. Орталықтың ғылыми ұжымы Сауран, Қарашық, Шарафкент қалаларының қираған орнында қазба жұмыстарын жүргізіп, Қаратаудың күнгей және теріскей беткейінің, Түркістан, Бәйдібек, Түлкібас аудандарының бұрынғы ғылымға белгісіз ескерткіштерінің тізімін жасаумен айналысты. Ал 2008-2015 жылдары орталыққа жетекшілік еткен зейнеттегі ҚазҰУ профессоры С.Ж. Жолдасбаев бастаған ұжым

ортағасырлық Сығанақ қаласының орнында тұрақты қазба жұмыстарын жүргізді. Қазба барысында аршылған қаланың қорғаныс құрылыстары, мешіт пен кесене орындарында қатыру, жартылай қалпына келтіру жұмыстары жүргізіліп, оларды туристік бағдарламаға енгізу шаралары әлі күнге іске асырылуда.

Конференция жұмысы барысында екі университет ғалымдарының бірлесіп жүргізген зерттеулерінің жемісті нәтижелері жайлы

және бірлескен зерттеулердің болашағы туралы әңгіме қозғалды. ҚазҰУ ғалымдары өз баяндамаларына университет ғалымдарының далалық зерттеу жұмыстары кезінде Қазақстанның тас, қола, ертетемір және ортағасыр археологиясын зерттеуге қосқан үлесі, археологиялық ізденістердің бүгінгі мен болашағы туралы, ұлтымыздың тарихын терең зерттеудің жолдары мен жемістерін арқау етті. Университет ғалымдарының еңбегі әріптестер тарапынан жоғары бағаланып, зерттеулердің қоғам дамуы мен еліміздің материалдық, рухани мәдениетін танып білуде атқарар рөлі ерекше атап өтілді.

Сондай-ақ сапар барысында Оңтүстік Қазақстан облысы әкімі Жансейіт Түймебаев археология, этнология және музеология кафедрасының профессоры М. Елеуовты қабылдап, онымен Оңтүстік Қазақстанның тарихи-мәдени ескерткіштерін зерттеуді іске асыратын ғылыми-әдістемелік кеңес құру жайлы пікірлесті. Кездесуде облыс жеріндегі тарихи маңызды деген археологиялық ескерткіштерде ғылыми-зерттеу, археологиялық қазба жұмыстарын жүргізу барысында ашылған ескерткіштерді қатыру, қалпына келтіру, оларды абаттандыру арқылы туристік бағыттар қатарына қосудың жолдары да талқыланды.

Д.А. ТАЛЕЕВ,

т.ғ.к., археология, этнология және музеология кафедрасы

Күлкі деген дәрумен!

Университеттегі жастарға арналған үздік жобалардың бірі – Сұңқар кубогының Көңілді тапқырлар клубы чемпионаты өз мәресіне жетті. 7 сәуір күні өткен гранд-финалда жылдың жүйріктері анықталды.



Биылғы жылғы финалда 6 команда жолдама алған болатын. Олар: филология және әлем тілдері факультеті студенттерінен құралған «Филфак» құрамасы, философия және саясаттану факультетінің «Әлем.кз», заң факультетінің «Юрstyle», механика-математика факультетінің «Мехмат», физика-техникалық факультеттің «Физтех» және шығыстану факультетінің «Кластастар» құрама командалары.

Тартысқа толы ойынның алғашқы айналымы – «фристайлда» барлық командалар ең үздік деген әзілдерін ойнап, студенттерді қыран-топан күлкіге батырды. Келесі сұрақ-жауап кезеңінде қатысушы командалар бір-бірінің сұрақтарына әзілмен жауап қатты. Финалдың ең қызықты кезеңі – анимациялық дыбыстау. Бұл кезеңде командалар кино немесе мультфильм үзіндісін өз дауыстарымен құбылтты. Олардың арасында мультфильмді дәл дыбыстап, екі киноны біріктіре отырып, сәтті туынды шығарған командалар болды.

Тапқырлардың өнеріне ҚазҰУ қалашығының директоры Әбдіқаһар Сейітжанов, әнші Жігер Ауыпбаев, белгілі әзілкеш Дастан Қалдыбай, «Сұңқар» студенттер мен магистранттар көсіподағының төрайымы Шұғыла Мейрамбекқызы төрелік етті. Қазылар алқасының шешімімен ерекше

өнерімен көзге түскен талантты жастар әзіл кешінің жеңімпаздары атанды. «Сұңқар кубогын» және екі жүз мың теңгелік сертификатты қызықты әрі астарлы әзілімен «Филфак» құрамасы жеңіп алып, 1-орыннан көрінді. Ал «Мехмат» құрамасы Астана қаласына жолдамамен қоса 2-орынды иеленді. «Кластастар» 3-орынға лайықты танылып, команда мүшелеріне Ыстықкөл спорттық-сауықтыру лагеріне жолдама бұйырды. Дәстүр бойынша, кештің «Ең үздік жанкүйерлері» болып физика-техникалық факультеттің студенттері танылды. «Мехмат» құрамасының үздік ойыншысы Нарық Белібаев пен «Филфак» құрамасының көшбасшысы Қайрат Ариятов Антальяға саяхатқа жолдаманы жеңіп алды. «Miss and Mr. КВН» атағына «Юрstyle» командасының мүшесі Елікай Бүтебай мен «Әлем.кз» командасының мүшесі Ернар Жайлаубеков ие болды.

«Сұңқар кубогы-2017» Көңілді тапқырлар клубы ойындарына «Dostyk travel» туристік компаниясы, «Vugin Group» пен «Qeeboos» компаниялары, «Grenadine school» мен «Step by step» ағылшын тілін үйрету орталықтары, «MadDog» пейнтбол клубы демеушілік көрсетті.

ӨЗ ТІЛШІМІЗДЕН

ЖОО-ға дейінгі білім беру факультеті ЖОО-ға дейінгі дайындық кафедрасында «Атамекенім – Қазақстан» атты фестиваль өтті. Шараға ҚХР, Өзбекстан Республикасынан, Монғолиядан келген білім алушылар қатысып, өз өнерлерін ортаға салды.

«Атамекенім – Қазақстан» фестивалі

Жастар Атамекеніне, қазақ жеріне деген сезімдерін жасырмады. Фестиваль барысында әрбір топ өздерін таныстырып, сахналық қойылым және жеке өнер көрсетті. Тынғандар арасынан нақышына келтіре ән айтып, би билеген жастардың өнері көз сүйсіндірді.

Барлық топ мүшелерінің бұл мерекеге қызу дайындықпен келгені бірден байқалып-ақ тұрды. Әсіресе, 6-топ, «Биология» мамандығын тандаған тыңдармандар өз ойларының ұшқыр екенін көрсетіп, қабырға газетін «Қазақстан – 2050» деген атпен шығарыпты. Олар «2050 жылы Қазақстан, шіркін, осындай болса екен!» деген арман-тілектерімен бөлісті. Топ мүшесі Мұратжан Арман Е. Хасанғалиевтің «Атамекен» әнін орындап, бейбітшілік белгісі

– ақ көгершіндерді ұшырды.

Аталған топтың сахналық қойылымдары да ерекше болып, Қазақстанның дамуын паш ететін, түрлі дамыған ел ғалымдарының «Қазақстан ғалымы» Мұратжан Арманмен бірге жасаған «Air Astana» ұшағының елімізге табан тіреуі әдемі әсер сыйлады. Бұл қойылымда тыңдармандар егеменді еліміздің дамыған елдермен иық тірескен, бәсекеге сай ел болғанын қалайтындарын көрсетті. Сайыс нәтижесінде осы қойылым үздік деп танылып, гран-при жүлдесін иеленді.

Осы топта оқытын Сәбен Сындар өзі шығарған «Бақытты жастар» өлеңімен кештің шымылдығын жапты.

А.Е.ҮСЕНБЕКОВА,

ЖОО-ға дейінгі дайындық кафедрасы



EXPO 2017
- Future Energy -
Astana Kazakhstan

Bureau International des Expositions

**ASTANA EXPO 2017-ДЕ
КЕЗДЕСЕЙІК**

**ВСТРЕТИМСЯ НА
ASTANA EXPO 2017**

**2017 | 10 маусым / июня
қыркүйек / сентябрь**

Билеттерді онлайн сату / Онлайн продажа билетов www.expo2017astana.com

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университетінің
ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
Тілшілер: **Әйгерім КАМАЛДИНОВА, Жазгерке ҚАРАТАЕВА**
Дизайнер – **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
Фототілші – **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Қарлыға ИБРАГИМОВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71,
ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай:
kazuniver2016gazeta@gmail.com

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп,
беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды
Тел: 2-93-09-09

**Бағасы келісім бойынша.
Таралымы 1000 дана
Талсырыс: №177**

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.